

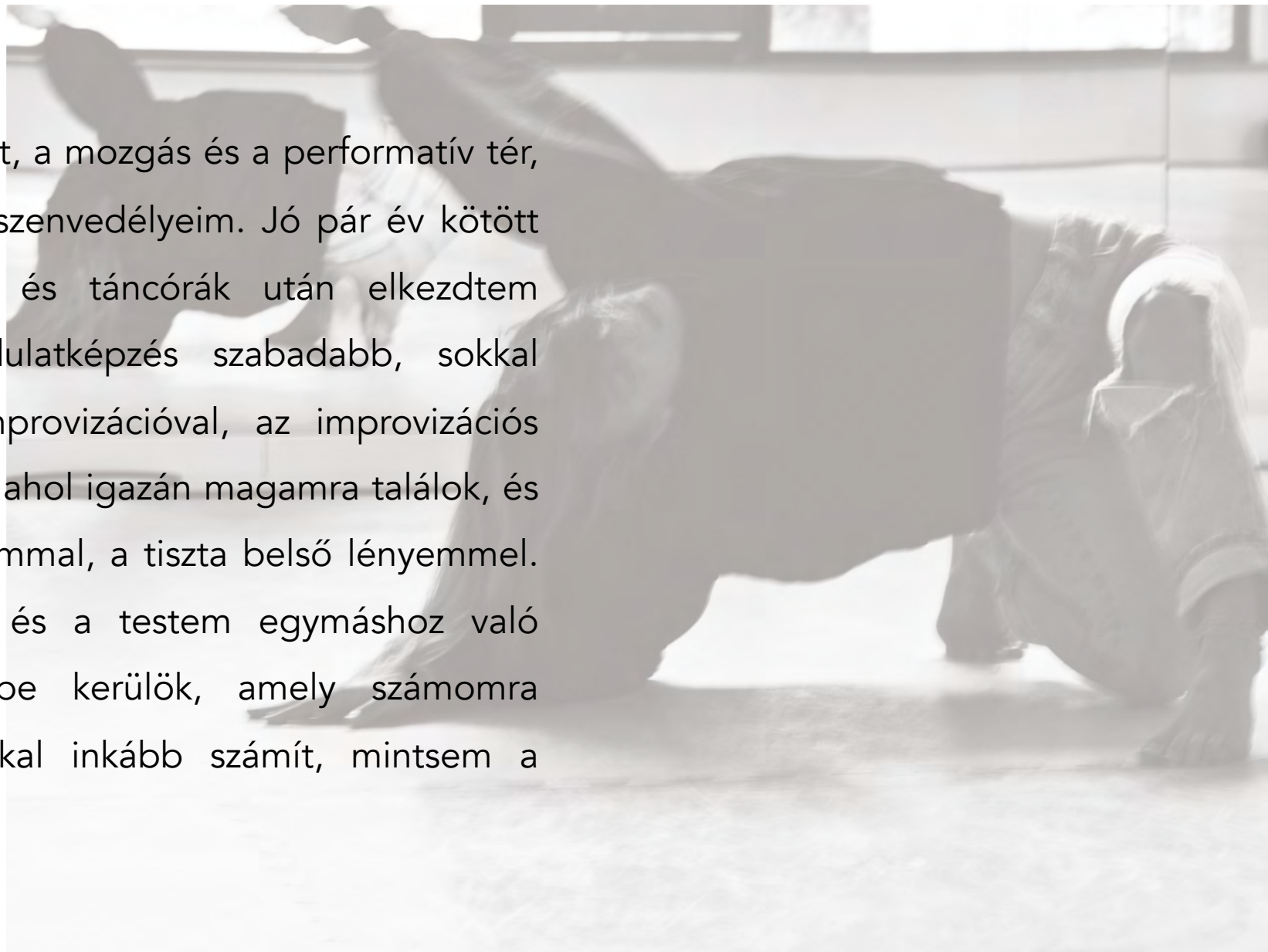

Intuitive movement

TDK_2020 Építészmérnöki Kar, Rajzi és Formaismereti Tanszék
Konzulens: Pintér András Ferenc, Sebestény Ferenc DLA
Szerző: Kun Nadin

Háttér / témaválasztás

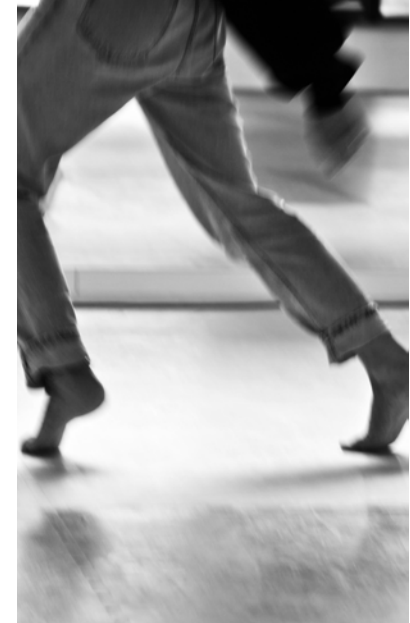
A kortárs tánc, az előadóművészet, a mozgás és a performatív tér, az építészet mellett gyermekkori szenvedélyeim. Jó pár év kötött keretek között zajló balettórák és táncórák után elkezdtem mélyebben foglalkozni a mozdulatképzés szabadabb, sokkal személyesebb formájával, az improvizációval, az improvizációs táncszínház világával. Ez az a hely, ahol igazán magamra találok, és ahol kapcsolatba kerülök önmagammal, a tiszta belső lényemmel. Próbálom megérteni az elmém és a testem egymáshoz való viszonyát. Hirtelen egy új térbe kerülök, amely számomra ismeretlen, és ahol a vízió sokkal inkább számít, mintsem a tökéletes technika.

Az építészet maga a térformálásról, a térképzésről, a terek egymáshoz való viszonyainak vizsgálatáról is szól.

Véleményem szerint, a mozgás nagyon szorosan érintkezhet az építészettel. Egymást éltetik, színesíthetik, segíthetik, hiszen a mozgás lehet az egyik legintenzívebb megismerése egy térnek, a legfőbb eszköze a tér megélésének. Ezekből a felismerésekből kiindulva kezdtem el belemélyedni a mozdulat inspirációja által létrehozható terek vizsgálatába.

Központi kérdés számomra, a tánc által megélt, és a tánc által létrehozott tér vizsgálata.

Mi is a tér valójában ?

Először is foglalkozunk egy picit magával a térrel, amely körülvesz bennünket. Mi is a tér valójában? Egyáltalán képesek vagyunk-e ezt a fogalmat definiálni? Véleményem szerint megannyi fajta tér létezik (belső és külső tér, társadalmi tér, gazdasági tér, személyes tér, objektív és szubjektív tér és még sorolhatnánk). Számtalan oldalról vizsgálhatjuk a tér kérdéseit azzal a megértéssel, elfogadással hogy a bizonytalanság szinte minden válaszban benne van, hiszen ez egy megfoghatatlan dolog.

Kutatásom során én a teret a színpadi világ, a performatív tér irányából szeretném elsősorban megfigyelni, hogy milyen viszonyban vagyunk mi nézők a térrel egy színpadi előadás során, illetve, hogy milyen hatásokat tud elérni bennünk, milyen hatásokat vált ki belőlünk. Belebújva a táncos, az előadóművész fejébe szeretnék foglalkozni a tánc közben átélt és megélt, egyfajta belső tér megértésével, működésével, és hogy ez milyen érzeteket kelthet magában a táncosban, illetve, hogy hogyan képes inspirálni ez a folyamat, a különböző alkotásokban, így az építészetben is, és hogy mindez hogyan vetül ki a közönség, a befogadó oldal felé.

Performativ tér

A tér mindig minden helyzetben körülvesz bennünket, a tér az amiben létezőnk. A tér formál bennünket és a teret formáljuk mi magunk is. Amikor beülünk egy színházi előadásra, máris keletkezik egy, a nézőktől elválasztódó tér, maga a színpad, amit nézünk, és a tér, ahol mi nézők elhelyezkedünk. Már az üres tér is egy intenzív hatást kelthet a nézőben. "Mintha a végtelen, üres mindenségbe tekintenénk, nincs viszonyítási pont, nincs távolság, nincs határ, nincs mozgás, nincs idő." - ahogy a doktori értekezésében írja Sebestény Ferenc. Ez a pár másodperc számomra az, amikor az idő megállni látszik, vagy épp ellenkezőleg, végtelenül hosszúra nyúlik.

Sokszor van olyan érzésem egy előadás közben, mintha a színpad egy láthatatlan plexivel, minden oldalról körbe lenne kerítve, és én kívülről nézem, ahogyan ebben az erőteljes formában bezárva "vergődnek" a művészek. Néhány darab során megfigyeltem a színpad sarkához érve történő éles, erőteljes irányváltást a táncosok részéről, ezzel is a színpad és a köztünk lévő tér egymástól való elzárását érzékeletve.

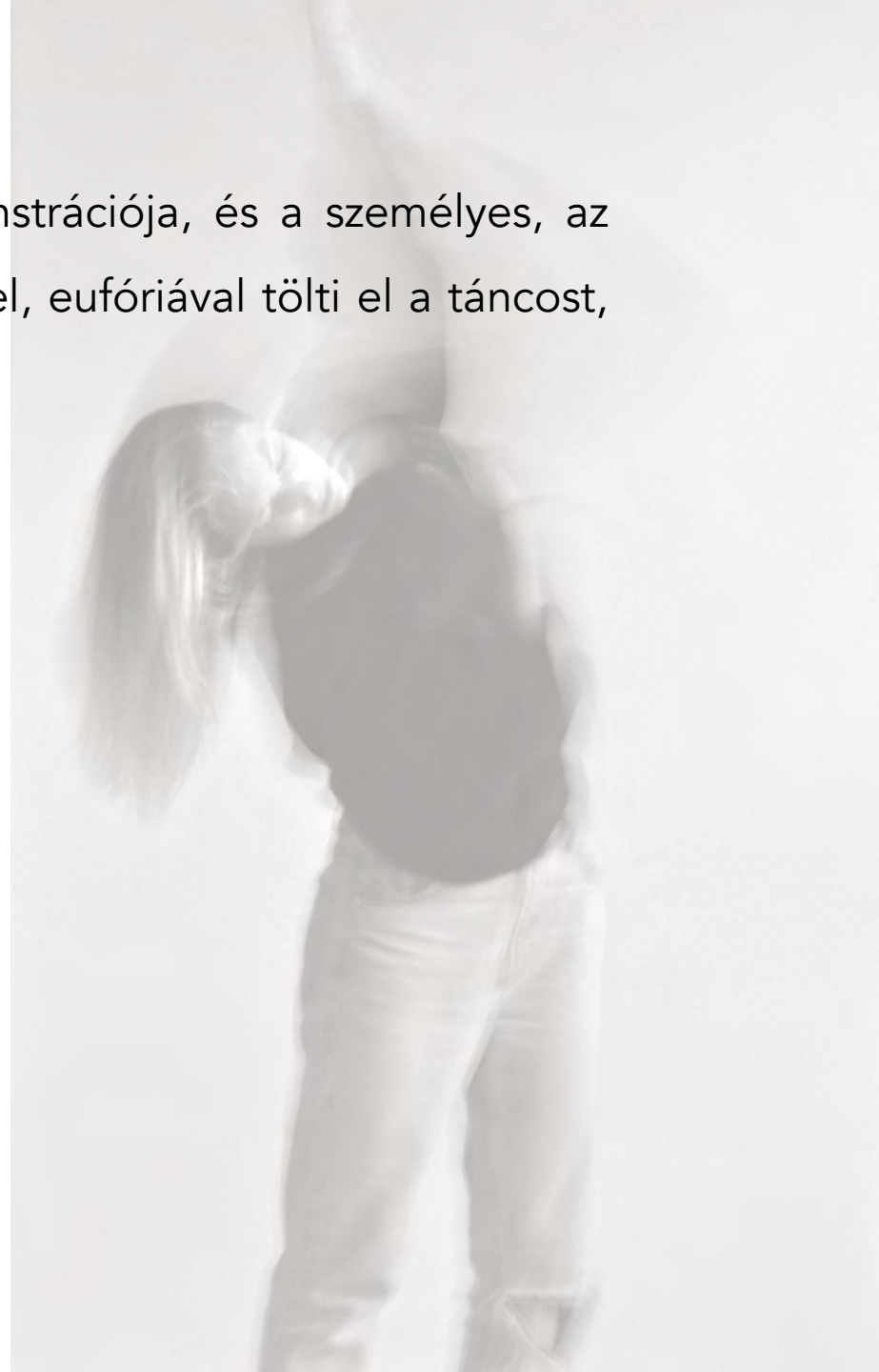
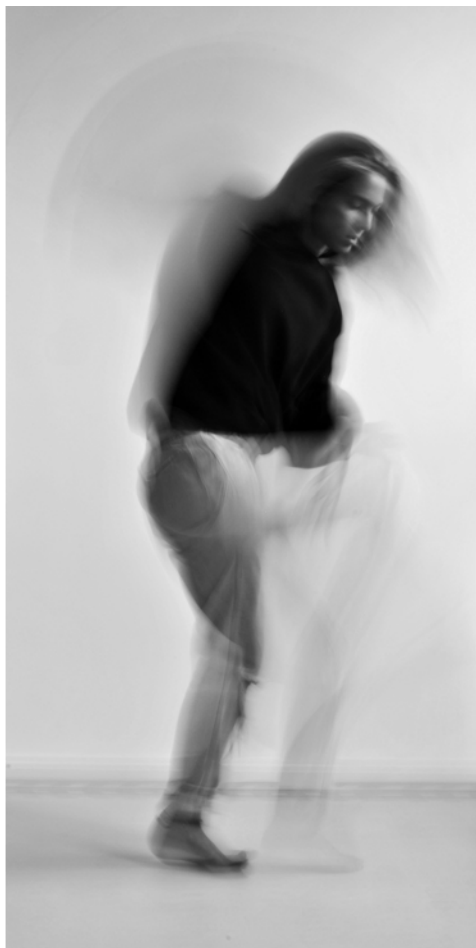
Frenák Pál, táncművész, koreográfus, életpályája, életfelfogása nagy hatással volt rám a tánc világában. Az egyik leghíresebb darabja , a Tricks and Tracks, melyet tökéletesen lehet vizsgálni a térképzés, és a látványelemek, a vizuális hatások szempontjából. Az ő munkássága, korszakalkotónak számít a Trafó történetében. Az előadás végéig az elviselhetőség határán lüktet a hangerő, szüntelen szintetizátorzene, az éles fények, a fehérbe vont színpad és a leírhatatlan mozgások mind részei a víziónak. A térben bolyongó testek, a látvány egésze, és maga a tér is fikcióvá válik, okozva a káosz, és az abszurdum hatását, megnyílik egy függőleges irányú tér is, amikor a mennyezetről egy kötélen lelógva láthatjuk mozogni az egyik táncost.

Frenák Pál Társulat: Tricks & Tracks 2.

Belső tér

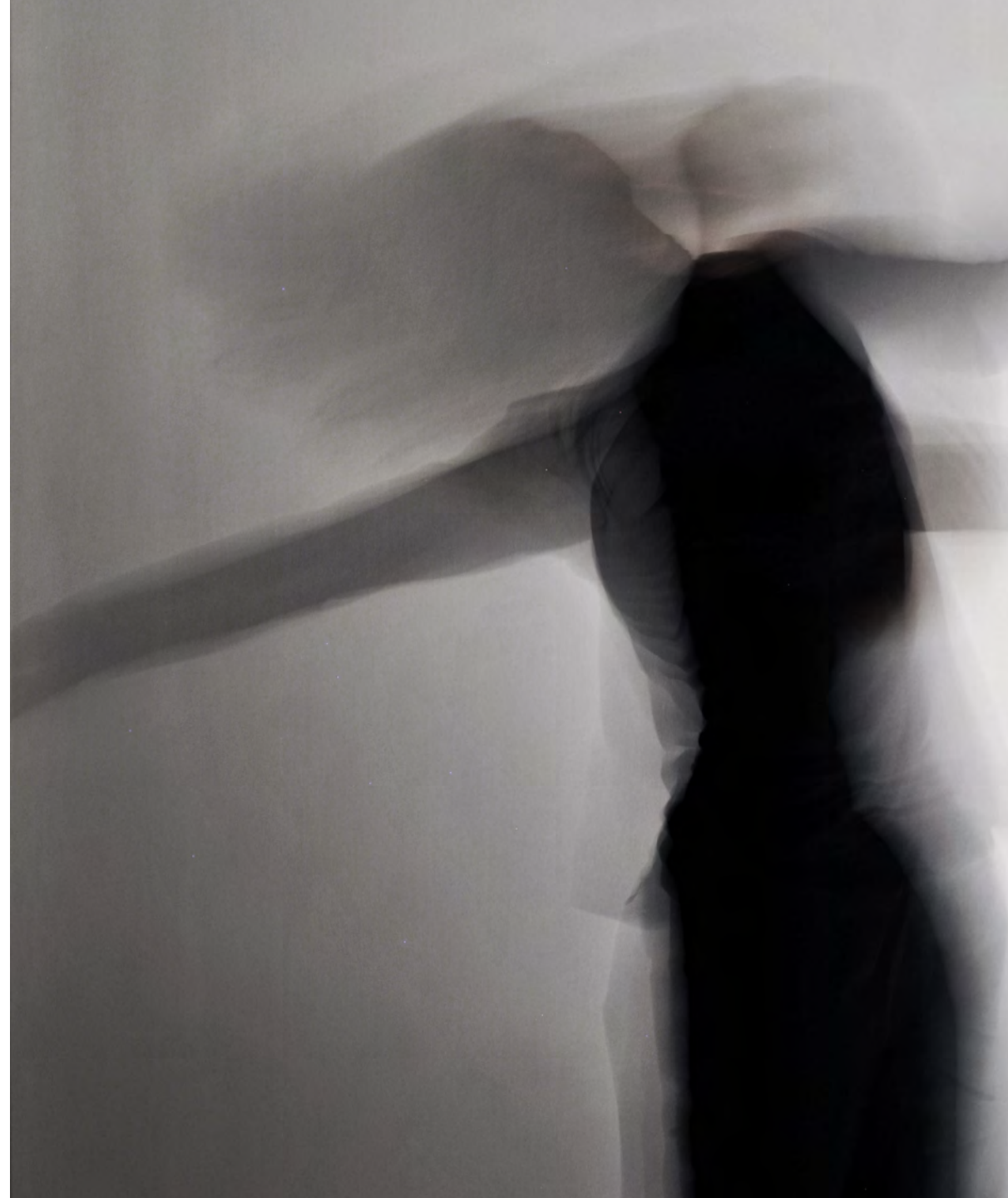
A terjeszkedés, a kiterjedés, a tér meghódítása, mindig az ÉN demonstrációja, és a személyes, az individuális lét érzetét támogatja. A mozgás már önmagában is örömmel, eufóriával tölti el a táncost, és annak mozgásával kitölti, sőt mondhatni új teret hoz létre.

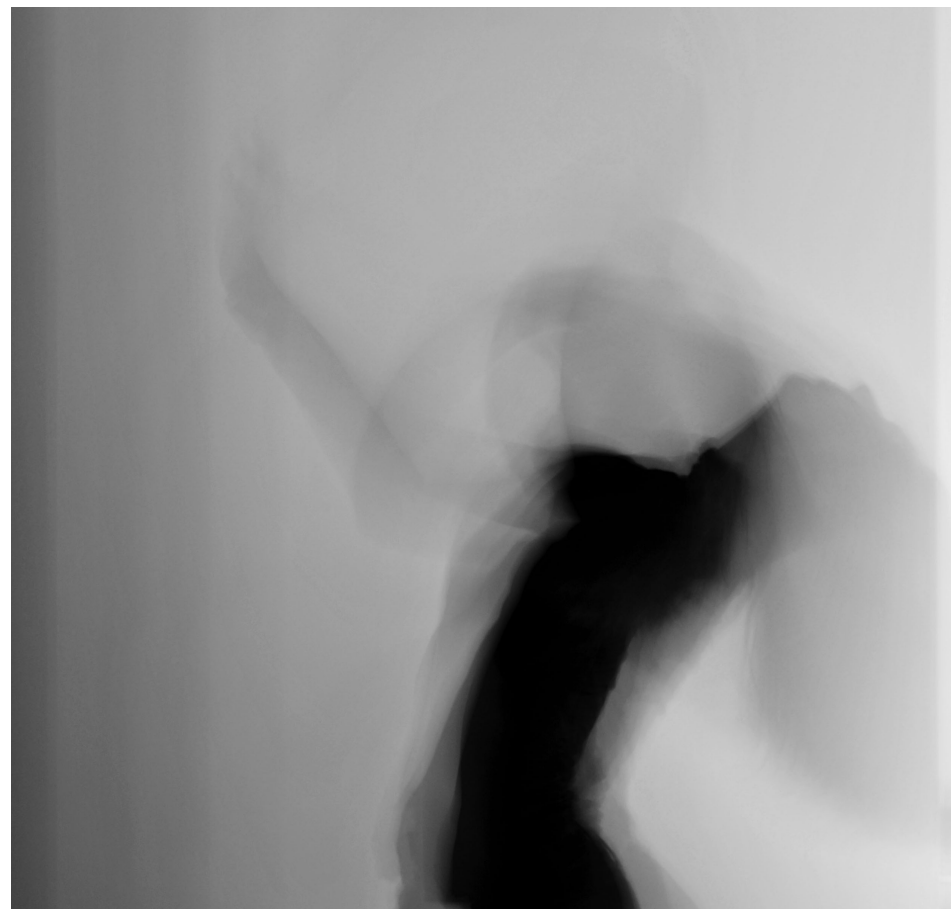
Munkafolyamat

A videómunkámban improvizálok. Egyetlen mozdulatot sem tervezem meg előre. A táncteremben, akkor is ott, amilyen energiák, és apró rezgések érnek engem, aszerint reagál a testem. Nem gondolkozom közben. Próbálok kapcsolatba kerülni önmagammal, de azért hagyom, hogy a külső körülmények is inspiráljanak a mozgásban. A létrejövő mozdulatsort többet nem tudom ugyanígy megismételni.

Tánc közben sokszor a zene az, ami megindít bennem valamit, de olykor pedig egy, a saját fejemben elképzelt, fikcionált tér, vagy akár egy szabályos térforma. Most próbálok erre koncentrálni, hiszen a kutatásom fő témája a mozdulat formálta térképzések.

A kialakult belső tér megélése, vizionálása, szabad formálása minden alkalommal egy új kaput nyit meg bennem. Azok a formák, érzések, amiket megtapasztalok tánc közben hatással vannak rám az élet bármely más területén, jellemzően az építészeti tanulmányaim során is. Egy teljesen újfajta, végtelenül izgalmas látásmóddal tekinthetek ezáltal az építészeti térformálásra, és hozza elő belőlem a kreatív gondolkodást.

Források:

1. Sebestény Ferenc (2012). *Tér és mozgás összefüggéseinek elméleti és kísérleti vizsgálata, gyakorlati alkalmazása az építészképzésben. Doktori értekezés.*
<https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/5981/sebesteny-ferenc-dla-2012.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Péter Márta (2009) *Frenák Pál & Compagnie Pal Frenak. Budapest: Kortárs Táncért Alapítvány*